

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
ที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1*
INNOVATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS
AFFECTING THE BEING HIGH PERFORMANCE ORGANIZATION
OF SCHOOL UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA
OFFICE 1

อภิสิทธิ์ พันธ์¹, จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์² และ มนพันธ์ ชาญศิลป์³

Abhisit Panus¹, Chulalak Sorapan² and Manaphan Chamsilp³

¹⁻³มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

¹⁻³Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand

Corresponding Author's Email: 2662300983@stou.ac.th

วันที่รับบทความ : 1 พฤศจิกายน 2568; วันแก้ไขบทความ 4 พฤศจิกายน 2568; วันตอบรับบทความ : 6 พฤศจิกายน 2568

Received 1 November 2025; Revised 4 November 2025; Accepted 6 November 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา และ 4) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็น

Citation:

* อภิสิทธิ์ พันธ์, จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ และ มนพันธ์ ชาญศิลป์. (2568). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1.

วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 3(6), 1189-1207.

Abhisit Panus, Chulalak Sorapan and Manaphan Chamsilp. Innovative Leadership Of School Administrators Affecting The Being High Performance Organization Of School Under Roi Et Primary Education Service Area Office 1. Journal of Interdisciplinary Social Development, 3(6), 1189-1207.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

องค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,787 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซีและมอร์แกน จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และแบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .99 และ .98 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษาในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .90 และ 4) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 81.60

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, ความเป็นองค์การสมรรถนะสูง, สถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the level of innovative leadership of school administrators; 2) the level of being high performance organization of schools; 3) the relationship between innovative leadership of school administrators and the being high performance organization of schools; and 4) innovative leadership of school administrators affecting the being high

performance organization of schools under Roi Et Primary Educational Service Area Office 1.

This research was a correlational research. The research population comprised 1,787 teachers in schools under Roi Et Primary Educational Service Area Office 1 during the 2024 academic year. The research sample consisted of 317 teachers, obtained by stratified random sampling based on school size. The sample size was determined based on Krejcie and Morgan's Sample Size Table. The employed research instruments was a questionnaire on innovative leadership of school administrators and the being high performance organization of schools, with reliability coefficients of .99 and .98, respectively. Statistics employed for data analysis were the frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, Pearson correlation coefficient, and simple linear regression analysis.

The research findings revealed that 1) the overall innovative leadership of school administrators was rated at the high level 2) the overall high performance organization of the schools were rated at the highest level 3) innovative leadership of the school administrators correlated positively at the very high level with the being high performance organization of the schools that was significant at the .01 level of statistical significance, with the correlation coefficient of .90; and 4) innovative leadership of the school administrators affected the being high performance organization of the schools under Roi Et Primary Educational Service Area Office 1 significantly at the .01 level of statistical significance, with the predicting power of 81.60 percent.

Keywords: Innovative leadership, Being high performance organization, school

บทนำ

ในโลกยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วยอิทธิพลของเทคโนโลยีดิจิทัลและบริบทของสังคมโลกาภิวัตน์ การจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับตัวและพัฒนา

อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติการที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของศตวรรษที่ 21 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ได้กำหนดนโยบายเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเข้าสู่ยุคของการเปลี่ยนแปลง โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการจะเน้นการพัฒนาหน่วยงานในสังกัดให้ปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า ซึ่งในประเด็นกลยุทธ์การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา หน่วยงานทุกระดับนำดิจิทัลเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารอย่างเป็นระบบ พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา และนโยบายรัฐบาลทั้งในส่วนนโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และนโยบายเร่งด่วน เรื่องการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้องค์การทางการศึกษา จำเป็นต้องปรับวิธีการปฏิบัติงาน และนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการขับเคลื่อน การดำเนินงานขององค์กร ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้บังคับบัญชา หรือผู้นำครู จึงต้องเป็นผู้ที่สร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา และพัฒนาตนเอง ให้เกิดภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ที่มีความก้าวหน้า ของเทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างรวดเร็ว นั่นคือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2562)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม คือ การแสดงออกของผู้นำที่มีความสามารถในการเข้าถึง ปัญหา หรือโอกาสที่ลับซับซ้อน และค้นพบแนวทางในการดำเนินการใหม่ๆ หรือไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน โดยผู้นำ หรือผู้บริหารจะต้องมีความฉลาดทางนวัตกรรม (Innovative intelligence) เพื่อช่วยให้สามารถตอบสนองและแก้ไขปัญหาใน สถานการณ์จริงได้ดีขึ้น และช่วยให้เกิดนวัตกรรมในองค์กรมากขึ้นอีกด้วย (Weiss and Legrand 2011, อ้างถึงใน สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2555) ซึ่งภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสำคัญต่อการบริหารงาน ของบุคลากรในองค์กร คือ ช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน มีจุดเน้นหรือเป้าหมายร่วมกันในการปฏิบัติงานเกิดสัมพันธภาพที่ดีภายในกลุ่ม เกิดความไว้วางใจ เชื่อใจระหว่างกันในการทำงาน สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงาน ไปสู่วิสัยทัศน์ขององค์กร นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อองค์กรในการกำหนดทิศทาง ขององค์กรอย่างมีกลยุทธ์เชิงนวัตกรรม เพื่อการได้เปรียบในเชิงของการแข่งขันและในเชิง ของคุณภาพของผลผลิต การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยวิธีการในเชิงสร้างสรรค์อย่างมีกลยุทธ์

การสร้างนวัตกรรมใหม่ในการผลิตหรือปรับปรุงการ ผลิตสินค้า และการบริหารจัดการ ด้วยวิธีการทำงานในรูปแบบของเครือข่าย และองค์การสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการที่มีความคาดหวังเพิ่มขึ้น จากการใช้บริการขององค์การ และสามารถสร้างวัฒนธรรมองค์การเชิงนวัตกรรมได้ (กุลชลี จงเจริญ, 2562) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้นำขององค์การในยุคดิจิทัลต้องมีความสามารถในการนำองค์การโดยใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อเป็นกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนผลลัพธ์ของสถานศึกษา (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2562) ดังที่ ฐิตินันท์ นันทะศรี (2563) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมพบว่า มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) องค์ประกอบด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม 2) องค์ประกอบด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม 3) องค์ประกอบด้านการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม 4) องค์ประกอบด้านการแสดงบทบาทหน้าที่เชิงนวัตกรรม 5) องค์ประกอบด้านการมีบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษา เนื่องจากเป็นกลไกในการบริหารจัดการและส่งเสริมนวัตกรรม ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินงานที่มีลักษณะสร้างสรรค์และแตกต่างจากรูปแบบเดิม นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการขับเคลื่อนบุคลากรและปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์การให้ก้าวทันกับพลวัตของสังคม ซึ่งปัจจัยดังกล่าวล้วนมีส่วนเกื้อหนุนต่อการพัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวไปสู่ความเป็นองค์การสมรรถนะสูง

องค์กรสมรรถนะสูง (High performance organization : HPO) เป็นองค์การที่มีจุดมุ่งหมายชัดเจน แสวงหาแนวทางให้องค์กรบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทันตามเวลา มีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงองค์กรให้กลายเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม มีแผนงานรองรับตามสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงด้วยแผนปฏิบัติการที่มีความชัดเจนเข้าใจ เป็นหนึ่งเดียวกันทั่วทั้งองค์กร สามารถปฏิบัติการกิจขององค์กรได้สำเร็จ ด้วยการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีระดับคุณภาพของผลงานสูง และเป็นองค์กรที่มีความสามารถอย่าง เป็นรูปธรรมในการกำหนดและสร้างมาตรฐานการทำงานที่มีสมรรถนะสูงได้อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน (รินทร์ลภัส ศักดิ์ชัยวัฒนา, 2565) ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารในทุกองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชนจึงมีความมุ่งหวังที่จะพัฒนาองค์การของตนให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง หรือองค์การที่เป็นเลิศ (excellence organization) ด้วยกันทั้งสิ้น เนื่องจากองค์การที่มีสมรรถนะสูงนั้นย่อมจะเป็นรากฐาน และแนวทางที่สำคัญที่จะทำให้ให้องค์การประสบ

ความสำเร็จอย่างยั่งยืนในระยะยาว (พสุ เตชะรินทร์ และคณะ, 2549) ดังที่ De Waal (2004, p. 1, อ้างถึงใน จตุพร งามสงวน, 2560, น.49) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบหลักขององค์การสมรรถนะสูงประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การจัดการที่มีคุณภาพสูง 2) มีบุคลากรที่มีคุณภาพ 3) มีการประสานงานระยะยาว 4) มุ่งเน้นการปฏิบัติงานและเปิดเผย 5) การปรับปรุงและพัฒนาสิ่งใหม่ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำของหน่วยงานทางการศึกษา จึงมีบทบาทสำคัญในการนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ซึ่งมีวิสัยทัศน์ในการเป็นองค์กรคุณภาพชั้นนำ ก้าวล้ำนวัตกรรมการศึกษา พัฒนาผู้เรียนสู่สังคมอนาคตอย่างยั่งยืน และมีพันธกิจที่สำคัญ คือ ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียนให้มีศักยภาพในการแข่งขันและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและทักษะที่จำเป็นต่ออนาคตในศตวรรษที่ 21 และส่งเสริมสนับสนุน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในการพัฒนา และใช้นวัตกรรมทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งกำหนดกลยุทธ์ที่สำคัญ คือ กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา จึงได้มีนโยบายในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับ Digital Literacy และสมรรถนะครูในทุกด้าน และยังกำหนดเป้าประสงค์เพื่อพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีมีสมรรถนะความรู้ ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งจิตวิญญาณความเป็นครู (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1, 2566) อีกทั้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ได้จัดให้มีการดำเนินโครงการต่าง ๆ ดังนี้ 1) โครงการพัฒนา ส่งเสริม และสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา (Anywhere Anytime) 2) โครงการการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลในการจัดการฐานข้อมูลด้วยแพลตฟอร์ม Schoolmis เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานตามแนวทาง Roiet1 the first model 3) โครงการพัฒนาศักยภาพศักยภาพบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรสู่การเป็นองค์กรคุณภาพ ปีงบประมาณ 2567 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1, 2567) โครงการเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่น

ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ในการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับยุคดิจิทัล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม แม้จะมีนโยบายและโครงการสนับสนุน แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์เชิงประจักษ์ที่ชัดเจนว่า โครงการต่าง ๆ สามารถเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและยกระดับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ได้จริงหรือไม่

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เป็นประเด็นที่ควรได้รับการศึกษาอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ในการพัฒนาองค์กร ตลอดจนมีบทบาทสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังเป็นผู้กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ในขณะเดียวกันการเสริมสร้างความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงมิได้อาศัยเพียงโครงสร้างหรือระบบการบริหารที่เข้มแข็งเท่านั้น หากแต่ขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารในการขับเคลื่อนองค์กร การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมายคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง ดังนั้น การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมและความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งจำเป็น ที่จะก่อให้เกิดข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับการกำหนดแนวทางการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีความเข้มแข็ง และยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1

4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1

2. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัยในครั้งนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,787 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 317 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเทียบตารางของ Krejcie and Morgan จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 และมีค่าความเที่ยง ดังนี้ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด

เขต 1 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .98 และแบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .99

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

ผู้วิจัยขอหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามในรูปแบบ Google Form ให้กับข้าราชการครูผ่านทางกลุ่มเครือข่ายออนไลน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 จำนวน 317 ชุด โดยผู้วิจัยกำหนดส่งแบบสอบถามกลับภายในระยะเวลา 1 สัปดาห์ รวบรวมแบบสอบถามครบตามจำนวน 317 ฉบับ ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถาม พบว่า แบบสอบถามทุกฉบับสมบูรณ์ครบถ้วน คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับระดับความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของวิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)
4. วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Linear Regression Analysis)

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.49, SD = 0.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม ($M = 4.52, SD = 0.59$) การมีบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม ($M = 4.51, SD = 0.63$) การสร้างบรรยากาศเชิงนวัตกรรม ($M = 4.48, SD = 0.61$) การมีทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ($M = 4.48, SD = 0.60$) และการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ($M = 4.46, SD = 0.64$) ตามลำดับ

2. ความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.52, SD = 0.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการมีบุคลากรที่มีคุณภาพ ($M = 4.55, SD = 0.59$) ด้านการมุ่งเน้นการปฏิบัติงานและเปิดเผย ($M = 4.54, SD = 0.60$) ด้านการประสานงานระยะยาว ($M = 4.54, SD = 0.59$) ด้านการปรับปรุงและพัฒนาสิ่งใหม่ ($M = 4.52, SD = 0.58$) ด้านการจัดการที่มีคุณภาพสูง ($M = 4.51, SD = 0.57$) และด้านการนำองค์กร ($M = 4.49, SD = 0.61$) ตามลำดับ

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ($r = .904$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก (r อยู่ระหว่าง .818-.873) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม ด้านการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ด้านการสร้างบรรยากาศเชิงนวัตกรรม ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ตามลำดับ

4. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 81.60

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญในการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งจิตวิญญาณ ความเป็นครู ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีคุณลักษณะของผู้บริหารที่มีความมุ่งมั่น ความเชี่ยวชาญ ความสามารถในการเข้าถึงปัญหาหรือโอกาสที่ซับซ้อน สามารถค้นพบและพัฒนาแนวทางใหม่ ๆ ในการดำเนินงาน ขับเคลื่อนการสร้างสรรค์นวัตกรรมภายในองค์การ เน้นการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรม ภายในองค์การที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรม ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิก รวมถึงการชักจูงให้บุคลากรเกิดแรงจูงใจในการพัฒนานวัตกรรมเพื่อคุณประโยชน์แก่องค์การ สอดคล้องกับแนวคิดของ กุลชลี จงเจริญ (2562) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็นการแสดงออกถึงคุณลักษณะของผู้นำซึ่งมีสมรรถนะ บุคลิกภาพ บทบาท และความสามารถ ในการเข้าถึงปัญหา หรือโอกาสที่สลับซับซ้อน มีความสามารถค้นพบแนวทางในการดำเนินการ ใหม่ ๆ เน้นสัมพันธ์ภาพระหว่างกลุ่มบุคลากรที่มีคุณภาพ และมีความไว้วางใจของสมาชิกภายในองค์การ รวมทั้งการใช้กระบวนการของการสร้างสรรค์บริบททางนวัตกรรมเพื่อการ ขับเคลื่อนให้บุคลากรสามารถสร้างนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่ม แก่ผลผลิต และการให้บริการอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิดา การิรัตน์ (2564) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครู ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ

มาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี สุวรรณศรี (2565) ชุติมาศ คำบุญเรือง (2566) และพิมพ์สุดา พัฒนภูมิชัย (2567) ที่ทำการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาระดับความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยพัฒนาระบบพื้นฐานทางเทคโนโลยีให้ครอบคลุมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา การให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีพื้นฐานพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะพื้นฐานด้านเทคโนโลยี การใช้โครงข่ายอินเทอร์เน็ต การใช้อุปกรณ์ด้าน ICT และการพัฒนา Software อย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพสูงสุด พัฒนาและส่งเสริมการใช้ระบบบริหารด้านการจัดการศึกษาพื้นฐานที่ดี สำหรับสถานศึกษาให้เป็นระบบเดียวเพื่อลดภาระงานครูลดความซ้ำซ้อนของระบบงานและการจัดเก็บข้อมูล จัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีที่เหมาะสมในทุกระดับ และเพียงพอต่อความต้องการของการดำเนินงาน สนับสนุนงบประมาณด้านเทคโนโลยีแก่สถานศึกษาให้ครบถ้วนโดยวิธีการสนับสนุนจากส่วนราชการและภาคีเครือข่าย เพื่อรองรับการทำงาน และการจัดการเรียนการสอน เสริมสร้างขวัญกำลังใจในความก้าวหน้าทางวิชาชีพ และการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากร พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับ Digital Literacy และสมรรถนะครูในทุกด้าน พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาทั้งในและนอกสังกัด เพื่อบูรณาการการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้พื้นที่เป็นฐานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุน ส่งเสริมทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สนับสนุนทรัพยากร ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ การบริหารจัดการศึกษาจากภาคส่วนต่าง ๆ บูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานในการจัดการศึกษา (Open Data/Data Catalog) ทั้งในและนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พัฒนาสถานศึกษาในสังกัดให้มีคุณภาพ ยั่งยืน สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ โดยเฉพาะโรงเรียนคุณภาพ ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา โรงเรียนที่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) สถานศึกษาตามโครงการพระราชดำริ ส่งผลให้สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา

ประณตศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีศักยภาพในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก มีนวัตกรรมที่ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบันและอนาคต ส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรในการสร้างผลงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีแผนรองรับสถานการณ์อย่างชัดเจน มุ่งเน้นการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้รับการยอมรับในคุณภาพของผลงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ วินุลาศ เจริญชัย (2562) ได้กล่าวว่า องค์การสมรรถนะสูงเป็นองค์การที่มีขีดความสามารถในการปรับตัวที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รับมือกับแรงกดดันต่าง ๆ ได้จากภายในและภายนอกองค์การได้ดี เป็นองค์การแห่งนวัตกรรมซึ่งดึงศักยภาพในตัวของบุคลากรเพื่อสร้างสมรรถนะขององค์การ บุคลากรมีความพึงพอใจและมีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ บัณฑิตา สิทธิพิงศากุล (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า องค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา ในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .904 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม สามารถกำหนดทิศทางและเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจนและรอบด้าน ทำให้การบริหารจัดการของสถานศึกษามีความสอดคล้องกับเป้าหมายโดยรวม ครูและบุคลากรสามารถเข้าใจบทบาทของตนเอง มีความรับผิดชอบ และร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ขณะเดียวกันสถานศึกษาที่มีระบบบริหารจัดการคุณภาพสูงจะช่วยสนับสนุนผู้บริหารในการวางแผน และปรับเป้าหมายให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ก็ส่งผลให้วิสัยทัศน์และทิศทางการบริหารของผู้บริหารมีความสมบูรณ์ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม เปิดโอกาสให้ครู และบุคลากรสามารถคิดริเริ่มพัฒนาและต่อยอดแนวคิดใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องก็ส่งผลให้สถานศึกษามีบุคลากรคุณภาพ และพัฒนาต่อเนื่อง ทำให้ความคิดสร้างสรรค์เหล่านี้สามารถถูกนำไปแปลง

เป็นนวัตกรรม และแนวปฏิบัติจริงภายในสถานศึกษา และในขณะเดียวกันการที่สถานศึกษามีระบบสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องก็ช่วยให้ผู้บริหารสามารถต่อยอดแนวคิดใหม่ ๆ ได้ง่ายขึ้น เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากร และเกิดวัฒนธรรมการสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนในผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม เป็นผู้บริหาร ที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูและบุคลากรทุกระดับสามารถสร้างเครือข่ายการทำงาน ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เข้มแข็ง รวมทั้งเชื่อมโยงความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครอง และหน่วยงานภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในทำนองเดียวกันสถานศึกษาที่มีความสามารถในการประสานงานระยะยาว จะสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดสรรทรัพยากร และสร้างความร่วมมือได้ครบวงจรทำให้การทำงานเป็นทีมเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และมีความยั่งยืน อีกทั้ง ผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถสร้างบรรยากาศเชิงนวัตกรรมทำให้ครู และบุคลากรมีโอกาสดึงศักยภาพเสนอแนวคิดและทดลองแนวทางใหม่ ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสัมพันธ์กับความสามารถขององค์กรในการปรับปรุงและพัฒนาสิ่งใหม่ ทำให้การนำเทคโนโลยี หรือแนวทางใหม่ ๆ มาปรับใช้ในกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการเกิดขึ้นจริง ในขณะเดียวกันการที่องค์กรสนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนาสิ่งใหม่อย่างต่อเนื่องก็จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษามองเห็นช่องทางและโอกาสใหม่ในการสร้างนวัตกรรมพร้อมกระตุ้นให้บรรยากาศการคิดสร้างสรรค์ภายในสถานศึกษาเข้มแข็งขึ้นและผู้บริหารบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม เช่น มีความมั่นใจ กล้าเปิดรับแนวคิดใหม่ มีความสามารถในการสื่อสารทำให้เกิดความเชื่อมั่น และความร่วมมือระหว่างครูและบุคลากร ขณะเดียวกันสถานศึกษาที่เน้นการนำองค์กรและความโปร่งใสในการบริหาร ก็สนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถไข้ศักยภาพเชิงนวัตกรรมได้เต็มศักยภาพทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลดาวัลย์ วงศ์สินธุ์ (2567) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผล

ต่อความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 81.60 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีนโยบายและกลยุทธ์ที่ชัดเจน เช่น การส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นต่อศตวรรษที่ 21 การสนับสนุนให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1, 2566) รวมทั้งการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลและความรู้ด้านการบริหารจัดการ เชิงนวัตกรรม ผ่านโครงการต่าง ๆ เช่น การขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัล การใช้ระบบ Schoolmis เพื่อพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรคุณภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1, 2567) ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่เด่นชัด สามารถวางแผน กำหนดวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ และกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายและบริบทของแต่ละโรงเรียนได้อย่างรอบด้าน ซึ่งภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสะท้อนออกมาในหลายด้าน ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการทดลองแนวทางใหม่ การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรม การทำงานร่วมกันเป็นทีม และการมีส่วนร่วมของครู และบุคลากร รวมทั้งการใช้บุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม เช่น ความมั่นใจ ความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการสื่อสาร ในการนำทีมและบริหารจัดการ ดังนั้น การประยุกต์ใช้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารอย่างเต็มศักยภาพ จึงส่งผลโดยตรงต่อความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา ทำให้องค์การสามารถปรับตัว ตามความเปลี่ยนแปลงของบริบทภายในและภายนอก จัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการบริหารจัดการและมาตรฐานการทำงานที่มีคุณภาพสูง ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างครู บุคลากร และชุมชนอย่างเข้มแข็ง และเกิดการปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น นโยบายและกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จึงสนับสนุนให้ผู้บริหารมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะในการเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรม ซึ่งภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมนี้เองที่ทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาความเป็นองค์การสมรรถนะสูงได้ครบทุกด้าน ทั้งด้านการบริหารจัดการ บุคลากร กระบวนการทำงาน

และการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนนวัตกรรมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ผลวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมฤทัย ชัยศิริ (2568) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งต่อการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ด้านการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การนวัตกรรม ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม และด้านการพัฒนาทักษะดิจิทัล สามารถพยากรณ์การพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูได้ร้อยละ 68.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรอนงค์ โรจน์วัฒนาบุลย์ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวแบบผู้นำเชิงนวัตกรรม ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบคุณลักษณะของผู้นำเชิงนวัตกรรมมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน คือ 1) ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านสมรรถนะ 3) ด้านบทบาทหน้าที่ และ 4) ด้านลักษณะทางสังคมเป็นองค์ประกอบคุณลักษณะหลักของผู้นำเชิงนวัตกรรม

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญ ต่อความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเอง ให้เป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเพื่อยกระดับสถานศึกษาไปสู่ความเป็นองค์การสมรรถนะสูง ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัย ประกอบด้วย **1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ ประกอบด้วย** 1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ควรพัฒนาศักยภาพผู้บริหารให้เกิดทักษะในการวิเคราะห์แนวโน้มอนาคตเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู และบุคลากรในการกำหนดวิสัยทัศน์ สื่อสารวิสัยทัศน์อย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ และแปลงวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมผ่านแผนกลยุทธ์และโครงการต่าง ๆ รวมถึงสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรมภายในโรงเรียนเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ 1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ควรจัดโครงการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้บริหารให้สามารถนำองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นการสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเรื่องการสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบ มีส่วนร่วมมุ่งสู่เป้าหมายร่วมกันเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ควรจัดให้มีนโยบาย หรือโครงการที่ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของตนเอง ให้มีระดับสูงขึ้น และส่งผลต่อไปยังการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การยกระดับสมรรถนะของครูและบุคลากร ตลอดจนการสร้างความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 และสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาความสามารถทางภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา

2.2 ควรมีการพัฒนาตัวแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

- กุลชลี จงเจริญ. (2562). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จตุพร งามสงวน. (2560). รูปแบบการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ชูลีมาศ คำบุญเรือง. (2566). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตภูพานยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา. ใน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ฐิตินันท์ นันทะศรี. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บัณฑิตา สิทธิพิงคากุล. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- พลุ เดชะรินทร์ และคณะ. (2549). การพัฒนาองค์การให้มีขีดสมรรถนะสูง. กรุงเทพมหานคร: บริษัท วิชั่น พรินท์ แอนด์ มีเดีย จำกัด.
- พิมพ์สุดา พัฒนภูมิชัย. (2567). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. *Journal of Mahayana Voice*, 10(4), 100 -114.
- รัชนิดา การิรัตน์. (2564). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- รินทร์ลภัส ศักดิ์ชัยวัฒนา. (2565). การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน *ดุขฎิณีพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎิณีบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลดาวลัย วงศ์สินธุ์. (2567). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3. *วารสารเสฏฐวิทย์ปริทัศน์*. 2567. 4(1), 282-294.
- วิณุลาศ เจริญชัย. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด. ใน *ดุขฎิณีพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎิณีบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมฤทัย ชัยศิริ. (2568). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. *วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่*, 3(4), 508-521.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2555). แนวคิดเชิงนวัตกรรมสำหรับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 14(2), 117-128.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อย เขต 1. (2566). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2566-2570). ร้อยเอ็ด: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อย เขต 1.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อย เขต 1. (2566). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2567 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. ร้อยเอ็ด: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อย เขต 1

อรอนงค์ โรจน์วัฒนบุลย์. (2553). การพัฒนาตัวแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

อรุณี สุวรรณศร. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.